

APPENDIX AD EPISTOLAS GOZPERTI.

TEGERNSENSIUM EPISTOLÆ.

(Apud Bernardum Pezium; *Thesaur. Anecd.* V, 1, 130.)

EPISTOLA PRIMA,

AD GOZPERTUM ABBATEM SUUM

De ducis animo quædam ablata restituere volentis, et de decimatione cuidam inclusæ olim donata.

Seniori nostro domno abbati G. fratres sibi subjecti, quidquid dilecto Patri.

Frater noster Nonnus Eigino, de itinere quo directus erat monasterium regressus, retulit nobis de domno nostro duce quod sponderat se libenter velle restituere quæ monasterio nostro abstracta sunt in Oriente, jussitque fratrem Meginh. inibi expectare, ut se commonefaciat de his quæcunque sint illic requirenda, et hoc quando nunc proxime domnus noster dux illuc revertetur. Nam frater Meginh. adhuc illic expectat, et in maturitate vindemiæ coactus et spe regressionis domni ducis, Reman-

EPISTOLA II.

AD HENRICUM BOJARIÆ DUCEM.

De ejusdem Gozperti obitu novique abbatis electione, quam ut liberam sibi concedat, obnixè rogant.

Seniori nostro duci H. congregatio monasterii

A S. Quirini, pauperula eleemosynatrix vestra, instantiam orationis pro sospitate vestra diu noctuque.

Beatus Pater noster Gozpertus XII Kal. Febr. somno pacis requievit in Domino, pro quo miseri nequaquam possumus consolari, nisi vos, sicut unicissimus post Deum nobis estis domnus, ita etiam visceribus piæ paternitatis nostri misereri dignemini. Primum pedibus vestris solo tenus prostrati humili precatu supplicamus ne locum monasteriumque S. Quirini ullius alius unquam potestati concedatis nisi vestræ, ne vestris temporibus [res] quas pater vester cæterique parentes vestri ob eleemosynam sui huic monasterio concesserunt, subtrahi vel distribui ab aliquibus videntes, nos posterique nostri B semper deinceps hæc damna doleamus,

Cum de infirmitate abbatis nostri causati sumus coram vobis, quod de electione nobis promisistis, quasi Dei ore prolatum adhuc firmum tenemus, iterumque petimus pro amore Dei et S. Quirini, ne extra petitionem nostram aliquem nobis abbatem constituatis. Quando denique felici regressione patriam venitis, coram vobis congregati, jussu vestro et licentia illum eligemus, quem regularis religionis putamus servatorem, vestrique servitii, quantum sufficit, nullo modo immemorem.

CIRCA EUNDEM ANNUM

THIETPALDUS

TEGERNSENSIS MONACHUS.

THIETPALDI EPISTOLA AD S. ADELBERTUM

PRUSSIENSIS ECCLESIE EPISCOPUM.

Se, Aristotelica philosophia contempta, rebus sacris studere nuntiat, optatque ut ei omnia ex animi sententia eveniant.

(Bernardus Pezium, *Thes. Anecd. nov.*, V, 1, 131.)

Divini floris rore madenti, sanctæ Prussiensis C perum etsi extimus, aspersionem sanguinis Christi, ecclesiæ cathedræ præsidenti ADALPERTO, unicæ et quidquid illud est quod egregius prædicator cum tibi dilectionis episcopo, THIETPALDUS, spiritu pau- Christo in Deo absconditum esse testatur.

Novi, præsul verende nihil sanctitatem vestram philosophicæ compilationis a mei paucillitate exigere; sed si qua in re sunt, simplici potius veritate cudere velle, minime recordans quia stultam fecit Deus sapientiam mundi hujus, postquam exsiccavit fluvios Ethan. Prædulcitudine enim decem chordarum Davidis, intromittentisque Dei quantum ex me suis, pene oblitus sum totidem Categoriarum Aristotelis. Quocirca elegi abjecta quasi et mediocria, cui ad unguem labra non maduere Pegaseo fonte, Domino meo præsentare, magis quam in quibus tantum inhonestius caderem, scrupulosius insudare. Si fatuus dicor remordens circuitum, gra-

tiasago : et id quidem merito, dummodo refocillatum me fatear furfure Platonis, et te Patrem cognoscam satiatum super ferculum Salomonis. Quid plura? In primis vos valere in omnibus prospere agere, meum pro certo sciatis gaudere : quia, ut decet in Domino, ex vestræ commoditatis, vel, quod absit! ineptiæ, utcunque se habeat, cumulo meum commodum vel infortunium specto. De voluntaria vero servitutis meæ in vos qualitate quid opus est verbis, cum ultra omnem vestræ subjectionis clericum vel clientem juxta majorem rerum mearum facultatem me in omni loco [non] possitis habere promptiorem simul et devotiorem?

ANNO DOMINI MIV.

SANCTUS ABBO

ABBAS FLORIANENSIS.

VITA SANCTI ABBONIS

AUCTORE AIMOINO MONACHO.

(Apud. Mabill., *Acta sanctorum ord. S. Benedicti*, tom. VIII. pag. 30-58.)

OBSERVATIONES PRÆVIÆ.

1. Non facile est æstimare uter felicior fuerit, Aimoinus, quod magistrum ac præceptorem habuerit Abbonem, an Abbo seu Abo ipse, quod Aimoinum Florianensem monachum, suumque discipulum, vitæ suæ scriptorem sortitus sit. Aimoini quippe de Abbone lucubratio ejusmodi est ut nobis Abbonem ipsum referat ejusque dotes ac recte facta egregie repræsentet. Hæc a Joanne de Bosco Cælestino primum typis edita est ex ms. codice Florianensi, ad quem denuo libros editos contulimus, restituendis quibusdam locis, quæ apud Boscium ex difficultate scripturæ non parum detritæ aut vitiosa erant, aut vacua.

2. Præter Aimoinum, varii auctores Abbonem laudibus extulerunt, sive viventem, ut Fulbertus post episcopus Carnutensis, sive mortuum, ut Wil-

teris excellentes viros, in Angliam evocatos, munificenter curare, ne illo bono fraudaret patriam sine quo cætera bona pene mihi videntur inania. Quorum unus fuit Abbo, Florianensis monachus, qui multam scientiæ frugem Angliæ invexit, qui passionem Edmundi martyris, jubente Dunstano archiepiscopo, plenitudini litterarum adjecit. Is, domum reversus postea et ibidem abbas constitutus, severitati religionis sedulus exstitit, Quem morem cum in cella quadam cænobii Florianensis, quæ in Wasconia posita hodieque ad Regulam dicitur, exercere contenderet; non tulit Wasconia, sed lancea examinatum superis transmisere. » Hæc de studiis Willelmus : at de monastica disciplina ita scripsit Ordericus Vitalis in lib. iv, pag. 517 : « Horum precibus, » nempe Dunstani, Adelwoldi, et Oswaldi, « Florianensis Abbo, sapiens ac religiosus cænobita, missus est trans mare, et monasticum usum docuit Ramesiæ et aliis monasteriis Angliæ, sicuti tenebatur in Gallia eodem tempore. » Sic Gallia, quæ studiorum doctrinam ab Anglis, Alcuino, aliisque quondam acceperat, primo quidem per Grimwaldum et Johannem monachos in Gallicanis cænobiis institutos, deinde hac secunda vice per Abbonem eandem scientiæ lucem in Angliam refudit, tertio id